

Съдържание

Новини	2
Загадъчният Дадзай – М. Симеонова	8
Годишнини на членове на БАН (1869–2024) – Ст. Хрусанова	12
Книги от Издателството на БАН „Проф. Марин Дринов“, постъпили във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	17
Нови постъпления във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	19

Редакционна колегия: Главен редактор: Стефка Хрусанова (hrusanova.st@cl.bas.bg), доц. д-р Никола Казански (nkazanski@abv.bg), Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg), Милкана Лишкова (milkana@cl.bas.bg), Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Снимки: Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Компютърна обработка на изображения и текст: Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg)

Приемат се статии за печат във формат word, с основен текст на шрифт Times New Roman 12, след окончателна авторска корекция. Илюстрациите да се изпращат във формат jpg, отделно от текста.

Адрес за кореспонденция
гр. София 1040
ул. “15-ти ноември” №1
тел: 979 52 54, 979 53 79
<http://www.cl.bas.bg>
E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

НОВИНИ

На 17 май 2024 г. в УниБИТ беше проведена XX юбилейна студентска научна конференция с изложба и международно участие „Информация – Разум – Мъдрост“ – Ден на Отворените врати на Университета с девиз „Ще пожънат твоите плодове потомците“. Гости бяха ректори и преподаватели от български и чуждестранни университети, председатели на творчески съюзи и на синдикати в образованието, бивши заместник-министри и други общественици. Адресите, отправени към форума, бяха от президента на Р. България Румен Радев, министъра на културата Найден Тодоров, директорите на Централната библиотека на БАН д-р Силвия Найденова, на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ проф. Красимира Александрова и на Столичната библиотека д-р Юлия Цинзова, от председателя на Синдиката на българските учители д.ик.н. Янка Такева и от ректорите на висши учебни заведения в страната, както и от рецензентите и експертите на научната продукция на Студентското научно общество (СНО) на УниБИТ, учени от 23 държави.

Проведена в навечерието на 24 май, юбилейната XX конференция на СНО при УниБИТ стана трибуна на участия и на чуждестранни учени и 16 чуждестранни студенти от Великобритания и от САЩ. Във фокуса на внимание бяха два конкурса: за научен коментар на творби от българската изящна словесност (IX–XXI в.) „Антологияка“ и за най-точно, кратко и изчерпателно определение на феномена „Мъдрост“. На форума беше представен комплексът от 100 информационни ресурса, създадени с усилията на студентите и докторантите на Университета: 19 тома на „Трудовете на Студентското научно общество при УниБИТ“, 34 книги от библиографската, историографската и справочно-енциклопедичната серия „Факлоноси“, 33 е-библиотеки и 14 визуализиращи 20-годишната история на СНО блока (пана с фотографски кадри, издания и дипломни работи). На академичната сцена беше синтезиран патрологичен прочит на феномена на Св. Иван Рилски и наратива на приказката „Тримата братя и златната ябълка“.

Същинската научна платформа включи девет кръгли маси в три секции: „Библиотекознание, библиография, книгознание“, „Информационни технологии“ и „Културно-историческо наследство“. Пред научната общност бяха оповестени публикации на студентите и докторантите на университета от 4576 номерирани заглавия, сред които са и такива на студенти от други вузове в България, САЩ, Великобритания, Русия, Унгария за 2005–2024 г.

Беше представен диптихът: „Православието в България (Кратка историческа енциклопедия)“ (2023) – дело на проф. Милен Куманов и „Академик Никола Михов – Духът на Булгарика“ (2023) – автори проф. А. Куманова и доц. Н. Казански, както и том 19 на „Трудовете на СНО при УниБИТ“ (2024). Изданията бяха дарени на участниците във форума и на библиотеки у нас и в чужбина.

На 4 юни 2024 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложбата „Габровският сборник от 1824 г.“. В документалната поредица „Книжовен калейдоскоп“ е представен ръкопис от епохата на Възраждането, съдържащ житието и службата на един от българските новомъченици – преподобномъченик Онуфрий Габровски. Наред с важните произведения за честване паметта на светеца в сборника са включени и интересни текстове за предсказания – гръмник и зодиак.

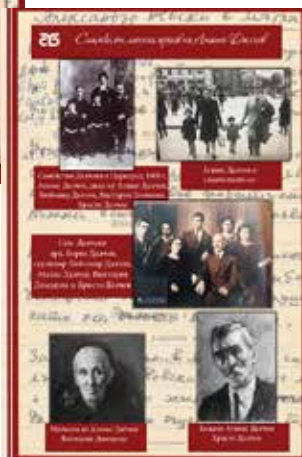

На 12 юни 2024 г. се навършиха 120 години от рождението на поета, преводач и литературен критик Атанас Далчев (1904–1978). По този повод Нов български университет и Столичната библиотека организираха съвместно форум „120 години Атанас Далчев“.

Честванията се състояха в Столичната библиотека с откриване на фотодокументалната изложба „Сънища през очилата“. Бяха представени ценни и редки издания на Атанас Далчев от фонда на библиотеката „Книжовно наследство“ и от уникалната сбирка „Детски периодичен печат“. Сред оригиналните издания се открояват стихосбирките „Прозорец“ (1926), „Стихотворения“ (1928) с автограф на Кирил Христов, „Париж“ (1930), „Ангелът на Шартър“ (1943), „Стихотворения“ (1965) и „Фрагменти“ (1967) с автографи на Симеон Радев и съпругата му Бистра Винарова, сборниците „Прокълнати поети“ (1921), „Мост“ (1923) със стихове на големия поет. Далчев е представен и като преводач на книгите „Паскал“ и „Монтен“ (1942) в прочита на Франсоа Мориак и Андре Жид от Библиотека „Безсмъртни мисли“. В експозицията са включени култови детски периодични издания „Весело славейче“, „Другарче за тебе“, „Детско знаме“ с негови творби за деца. Бяха показани и знакови артефакти – автентичната пишеща машина на поета „Erika“, международната Хердерова награда, която получава през 1972 г., семейни фотоси и оригинални издания на поета на чужди езици, предоставени от наследниците на Атанас Далчев.

В юбилейните четения участваха проф. д-р Божидар Кунчев, проф. Михаил Неделчев, проф. д. н. Пламен Дойнов, доц. д. н. Морис Фадел, доц. д-р Надежда Стоянова, д-р Илвие Конедарева, Борис Илиев и др. Артистични прочити на Далчеви стихотворения и фрагменти бяха представени от студенти на департамент „Театър“ от Нов български университет. Стихотворения на поети, посветени на Атанас Далчев, бяха изпълнени от актьора Богдан Глишев. Беше прожектиран филмът „Атанас Далчев – филмов силует“ (1969) на Радой Ралин и режисьора Николай Петков.

От 12 до 14 юни 2024 г. в Регионалната библиотека „Захарий Княжески“ – Стара Загора и Тракийския университет беше проведена XXXIV национална конференция на Българската библиотечно-информационна асоциация „Библиотеките и цифровата трансформация – глобални тенденции и локални адаптации“. Презентациите бяха разпределени в четири панела: Библиотеките – навигатори и медиатори в дигиталното пространство; Цифрово съдържание

в полза на образователния и научния процес; Цифрова трансформация на библиотечната практика; Цифровизация на услуги и ресурси в библиотеките. Добри практики. Модератор на втория панел беше д-р Силвия Найденова, директор на Централната библиотека на БАН. Д-р Найденова, Анна Нешева, Габриела Георгиева, Даниела Джажева и Татяна Стоянова представиха „Интегриране на библиотечната колекция, съхранявана в Българската екзархия в Истанбул в библиотечно-информационната система на ЦБ на БАН“. В третия работен панел на конференцията д-р Найденова, доц. д-р Биляна Яврукова от Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ и д-р Радостина Тодорова от библиотеката на Нов български университет съвместно представиха „Добри практики за споделена каталогизация в академични библиотеки в България“.

Всички презентации на конференцията можете да разгледате тук: https://www.lib.bg/index.php?option=com_content&task=view

На 20 юни 2024 г. се състоя честване на 100-годишнината на списание „Пламяк“, създадено от големия български поет Гео Милев, в залата на Американския център на Столичната библиотека. Организатори бяха Съюзът на българските писатели и редколегиата на литературното списание „Пламяк“ в партньорство със Столичната библиотека.

На 21 юни 2024 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 225-годишнината от рождението на АЛЕКСАНДЪР СЕРГЕЕВИЧ ПУШКИН (26.05.1799–29.01.1837), руски поет, драматург, литературен критик, историк, публицист и белетрист от периода на Романтизма, смятан за най-значимия руски поет и основоположник на съвременната руска литература. Той не само подкрепя някои от идеите на декабристите, но и засяга основните социални проблеми на своето време. Творбите му са писани под влиянието на сатирата на Волтер, поезията на Байрон и трагедиите на Шекспир. Той пръв използва простонароден език в своите поеми и пиеси, като създава нов стил в разказите – смесица от драма, любовна история и сатира, която се свързва с руската литература от това време и оказва влияние на по-късните руски писатели. Едни от най-известните му произведения са поемата „Руслан и Людмила“, романът в стихове „Евгений Онегин“, „Малки трагедии“, повестта „Дама Пика“, историческият роман „Дъщерята на капитана“ и др.

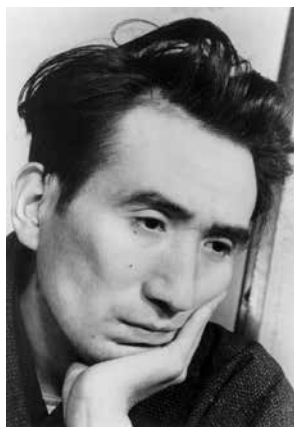
На 24 юни 2024 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 185-годишнината от рождението на **ВАСИЛ ДИМИТРОВ СТОЯНОВ (24.06.1839–21.11.1910), книжовник, публицист, общественик, учител. Действителен член-основател на Българското книжовно дружество (1869). Деловодител (1869–1872), председател на Привременния управителен комитет (1882–1884) и подпредседател на БКД (1884–1898).**

ЗАГАДЪЧНИЯТ ДАДЗАЙ

Мария Симеонова, E-mail: ukio@mail.bg

Представяме творчеството на японския писател Осаму Дадзай (1909–1948) през призмата на три негови произведения, преведени на български език и налични в каталога на Централната библиотека на БАН.

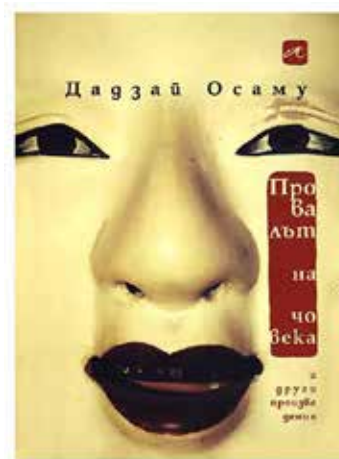
Кратка информация за писателя

Осаму Дадзай (псевдоним на писателя Шуджи Цушима) е роден на 19 юни 1909 г. в град Канаги, префектура Аомори. В началните си студентски години издава литературно списание, изявява се като редактор и пише разкази. Покрусен от новината за самоубийството на писателя Рюносукэ Акутагава, той изпада в депресия и се отдава на пороци като алкохол и разгулен живот. На 10 декември 1929 г. прави опит за самоубийство, който покъсно е последван от втори. Повечето произведения на писателя са в автобиографичен стил, а една част от творбите преразказват истории на средновековни автори и стари японски приказки. По време на Втората световна война Дадзай не е мобилизиран заради боледуване от туберкулоза, но семейството му се мести от Токио, където старият дом на писателя е изпепелен от американските бомбардировки. След края на войната Дадзай създава най-известния си роман „Провалът на човека“, считан за негова автобиография. Малко след това поредният опит за самоубийство се оказва успешен и творецът напуска този свят на 13 юни 1948 г. На български език са преведени следните произведения на Осаму Дадзай: „Залезващото слънце“ (роман, разкази, 1990), „Провалът на човека и други произведения“ (2011), „Дисквалифициран като човек“ (2022), „Залезващото слънце“ (2022), „Цветята на клоунадата“ (2023).

„Дисквалифициран като човек“

„Дисквалифициран като човек“ е кратка новела, която се смята за лична автобиографична реминисценция на автора. Тя е издавана и преди на български език (като част от сборника „Провалът на човека и други произведения“, 2011, прев. от японски Албена Тодорова и др.), но новият вариант (2022) привлича с оригинална корица, чийто дизайн е дело на Ирина Василева. Преводът е на Гергана Дечева, автор и на уводните думи, посветени на Дадзай и неговото творчество.

„Дисквалифициран като човек“ предава историята на Йодзо – странен и необикновен младеж, който чувства отчуждение и се изолира от света и хората още като дете. Така той израства с маска, която отразява неговото душевно състояние и се прехвърля върху взаимоотношенията му с другите. Резултатът е сериозно пристрастяване към алкохола и наркотиците, което води към естествена развръзка, представена под формата на трагичен инцидент. След него остават отворени множество въпроси, свързани с истинската същност на Йодзо.

Разказът пленява със своята необяснимост и загадъчност. На пръв поглед мрачен и потискащ, разглеждащ въпроси, свързани със самоубийството и самоунищожението на човека, в основата си той насочва към задълбочен размисъл. Човекът без лице на Дадзай, в чийто образ е скрита рисунка на неговата собствена природа, е типичен пример, който откроява японската идея за „хонне“ и „татемае“ – истинската и скритата същност на човека.

„Дисквалифициран като човек“ е най-известното произведение на Осаму Дадзай. Четено и препрочитано поколения наред, то продължава да привлича интереса на млади и стари със своите универсални теми и послания. През 2010 г. новелата е екранизирана под името „Падналият ангел“. Друга адаптация, анимирана, се появява през 2009 г. като част от поредицата „Вечнозелената литература“.

„Залезващото слънце“

Свикнали сме да възприемаме Япония като страна на изгряващото слънце. Един от емблематичните романи на Осаму Дадзай е озаглавен „Залезващото слънце“ (1990, прев. Цветана Кръстева; 2022, прев. Гургана Дечева), което идва да ни подсказва, че в него се засягат фундаментални човешки проблеми. В конкретния случай става дума за криза и упадък на личностите в едно семейство, което се възприема като метафора за състоянието на цялото общество, ситуирано в следвоенните години. С това авторът насочва вниманието ни към положението на цяла прослойка на японското общество след края на Втората световна война. Става дума за т. нар. „просяци от висшата класа“ или старата японска аристокрация, която се оказва напълно разорена и безпомощна в средата на миналия век. Именно тези хора напомнят на разорените японски семейства в началото на ерата Мейджи, когато упадъкът на морала и загърбването на традиционните ценности излизат на преден план.

Действието в романа на Дадзай се развива в провинциална къща, където едно такова семейство – майка и дъщеря, се преместват, след като губят всичко в столицата. Животът на подобно място е тих и спокоен, само че това не помага на болната майка, която дълбоко в себе си страда по стария си дом. Носталгията е смазваща и води до постоянни неразположения, физическа и духовна отпадналост, което намира отражение в съществуването и на останалите персонажи.

Дъщерята е главната героиня на романа. От нейно име се описва действието – любопитен избор на Дадзай по отношение на повествованието. Тя е на 29 години, много обича майка си и се опитва искрено да ѝ помогне да

свикне с новия живот далеч от града. Положението се усложнява допълнително, когато в къщата пристига собственият ѝ брат. Той се връща от фронта няколко години след края на войната и се настанява в дома, след като лекува дълбока зависимост от опиати. Във вихъра на последвалите събития промените настъпват една след друга, за да достигнат кулминационната си точка във финалната трагедия, която се оказва ново начало за някои от героите.

Идеята, заложена в романа, съдържа множество въпроси и теми, над които съвременният човек може да се замисли. Изгубените морални ценности, искреност и уважение водят до дълбоко социално и човешко разложение. Това прави хората съвсем различни, отчуждени един от друг, далечни и празни като черупки. Героите в романа търсят себе си и мястото си в света, но се оказва, че само един от тях успява да продължи пътя си поради искреното си желание за живот.

Удивителна е способността на писателя да обрисова ярко и запомнящо се положението на японското общество от онова време. Посланията, които влага в разказа, звучат актуално и днес, защото са пропити с общочовешка дълбочина.

„Цветята на клоуната“

В книгата са представени четири дни от живота на познатия герой Йодзо от последния роман на Осаму Дадзай „Провалът на човека“. Историята обхваща времето след злополучния му опит за самоубийство през 1929 г. и последвалия му престой в крайморски пансион. След шокиращи събития, довели до една жертва, Йодзо е спасен и попада в отделение на санаториум, предназначено за „специални“ пациенти, където трябва да преосмисли живота си и случилото се.

Любопитното в този нетрадиционно поднесен мини роман е това, че в него се смесват по необикновен начин меланхолия и радост, забавление и тъга. За въздействието върху читателя авторът използва специфичен похват, прилаган първоначално в театъра, а след това и във всички сценични и визуални изкуства. Става дума за художествен прием, наречен „събарянето на четвъртата стена“. При него границата между писател, герой и читател пада и публиката се превръща в пряк участник в клоуната на живо. В конкретния случай историята е подета от Дадзай и продължена от неговите персонажи – Йодзо, приятелите му и медицинската сестра от санаториума. Героите играят своя театър на живота и смъртта, като се забавляват, въпреки трудностите през които преминават. Те се смеят, но не от дъното на душата си и в този смисъл създават един безкраен фарс, който примамва в своите мрежи дори страничните наблюдатели. Персонажите говорят, без да се интересуват дали изричат истини или лъжи. С течение на времето читателят разбира, че това не е реалният живот, а изкуствено създаден фиктивен свят, който отвлича вниманието от истинския свят и от проблемите на човека.

Необикновената конструкция на този роман предполага символичното присъствие на японската азбука хирагана, което се явява съществен елемент в началото на всяка глава. Естеството на азбучната функция препраща към старата стихотворна форма ироха (японска поема от епохата Хейан), която разкрива същността на човешкото съществуване, показано през призмата на отделните букви.

Романът на Дадзай е създаден в синхрон с неговата несигурна, вечноменяща се, противоречива същност. В него няма да открием типичните кулминация или развързка,

характерни за класическите литературни произведения. И все пак има нещо в тази творба, което ни кара да симпатизираме искрено на четиримата приятели, прекарали четири дни в далечен санаториум. Понякога мислите им ни съветват да се идентифицираме с тях, а друг път откриваме авторския аз, дълбоко скрит между редовете. Запознаването с тази история е обогатяващо и поучително преживяване.

„Цветята на клоуната“ се оказва актуално произведение за съвременната действителност. В днешния ден, когато всички сме увлечени от привлекателната сила на модерния живот и не осъзнаваме какво се крие зад фасадата му, то звучи удивително истинно и откровено.

Като бонус към краткия роман на Дадзай откриваме още едно любопитно произведение на същия автор – „Ученичка“. Творбата е създадена през 1933 г. и описва с изумителна откровеност, от първо лице, един ден от живота на момиче, което се намира на прага между детството и юношеството. В тази история няма имена, няма дати и цифри, но тя разкрива по изключителен начин вътрешното състояние на главната героиня – необикновена смесица от обърканост, песимизъм, съмнения и открития за живота и света.

ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2024)

Стефка Хрусанова, E-mail: hcrusanova.st@cl.bas.bg

03 юни

125 г. от рождението на ТУШЕ ХРИСТОВ ВЛАХОВ
(03.06.1899–13.06.1981), историк.

Член-кореспондент (1967).

04 юни

65 г. от рождението на НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ МИЛОШЕВ
(04.06.1959), физик-сеизмолог.

Член-кореспондент (2012). Заместник-председател на БАН (2013–2016).

07 юни

30 г. от смъртта на АНАТОЛИЙ АЛЕКСЕЕВИЧ ДОРОДНИЦИН
(19.11.1910–07.06.1994), руски геофизик.

Чуждестранен член (1969).

08 юни

130 г. от рождението на БОРИС СТЕФАНОВ ПОПОВ
(08.06.1894–12.12.1979), ботаник-дендролог.

Академик (1948).

09 юни

15 г. от смъртта на ВЕРА ПЕТРОВА МУТАФЧИЕВА
(28.03.1929–09.06.2009), историчка и белетристка. Заместник-

председател на БАН (1993–1996). Почетен член (1999), академик
(2004).

09 юни

110 г. от рождението на **КУНЬО ДИМИТРОВ СТОЕВ**
(09.06.1914–15.12.1982), агроном-ампелограф.
Член-кореспондент (1971), академик (1974).

10 юни

55 г. от смъртта на **НЕДЕЛЧО НЕДЕЛЧЕВ РАДЕВ**
(18.10.1890–10.06.1969), агроном-ампелограф, обществен деец.
Член-кореспондент (1961).

10 юни

15 г. от смъртта на **ЯРОСЛАВ ГЕОРГИЕВ РАДЕВ**
(30.09.1920–10.06.2009), юрист, обществено-политически и държавен
деец. Член-кореспондент (1977), академик (1981).

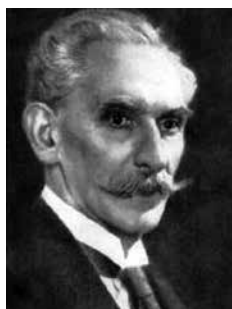
10 юни

95 г. от рождението на **ЕВГЕНИЙ ИВАНОВИЧ ЧАЗОВ**
(10.06.1929–12.11.2021), руски медик-физиолог, кардиолог.
Чуждестранен член (1986).

12 юни

90 г. от рождението на **ЯНКО БОЯНОВ АРСОВ**
(12.06.1934–02.03.2023), инженер-химик, специалист по металознание
и технология на металите.
Член-кореспондент (1997), академик (2004).

14 юни
80 г. от смъртта на ЛЮБОР НИДЕРЛЕ
(20.09.1865–14.06.1944), чешки археолог, етнограф и историк-славист.
Чуждестранен член (1902).

14 юни
100 г. от смъртта на ИВАН ПЕТРОВ САЛАБАШЕВ
(07.01.1853–14.06.1924), математик, финансист, обществено-политически и държавен деец, дипломат.
Дописен член (1881), редовен член (1884).

17 юни
20 г. от смъртта на ТОДОР ДИНОВ ГЕОРГИЕВ
(24.07.1919–17.06.2004), художник и кинорежисьор, общественик.
Член-кореспондент (1977).

18 юни
45 г. от смъртта на НИКОЛА БОНЕВ ИВАНОВ
(11.07.1898–18.06.1979), астроном.
Член-кореспондент (1948), академик (1977).

18 юни
100 г. от рождението на ХРИСТО ГЕОРГИЕВ КОРТЕНСКИ
(18.06.1924–04.02.2002), машинен инженер, специалист по металозна-ние и технология на металите.
Член-кореспондент (1984). Помощник-председател на БАН (1976–1988).

19 юни
75 г. от смъртта на **ВЛАДИМИР НАЗОР**
(30.05.1876–19.06.1949), хърватски поет и писател (1947).
Чуждестранен член (1947).

19 юни
105 г. от рождението на **БОГОМИЛ НИКОЛАЕВ РАЙНОВ**
(19.06.1919–08.06.2007), писател и изкуствовед.
Член-кореспондент (1974).

19 юни
45 г. от смъртта на **ИВАН НИКОЛОВ СТРАНСКИ**
(02.01.1897–19.06.1979), български физикохимик.
Чуждестранен член (1966).

22 юни
100 г. от рождението на **АЛЕКСАНДЪР ЯНКОВ ДИМОВ**
(22.06.1924–17.10.2019), юрист, държавен и обществен деец, дипломат.
Член-кореспондент (1981). Заместник-председател на БАН (1988–1991).

24 юни
180 г. от рождението на **ИВАН НЕДЕВ ГЮЗЕЛЕВ**
(24.06.1844–06.10.1916), математик, физик, философ и общественик.
Спомагателен член (1868), дописен член (1875), действителен член (1884).

24 юни

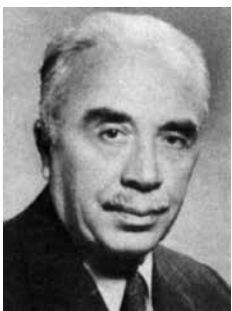
25 г. от смъртта на МИТО ЦЕКОВ ИСУСОВ
(27.03.1928–24.06.1999), историк.

Член-кореспондент (1984), академик (1995).

24 юни

185 г. от рождението на ВАСИЛ ДИМИТРОВ СТОЯНОВ
(24.06.1839–21.11.1910), книжовник, учител, общественик и публицист.
Действителен член-основател на БКД (1869). Деловодител (1869–
1972), председател на Привременния управителен комитет (1882–1884)
и подпредседател на БКД (1884–1898).

27 юни

130 г. от рождението на ПЕТЪР НИКОЛОВ ХРИСТОВ
(27.06.1894–12.03.1990), фармаколог.

Член-кореспондент (1958).

29 юни

145 г. от рождението на АЛЕКСАНДЪР ЦОЛОВ ЦАНКОВ
(29.06.1879–27.07.1959), икономист, политик и държавник.

Дописен член (1919), действителен член (1935, изключен 1944,
възстановен 1991).

29 юни

105 г. от рождението на НИСИМ (НИКО) МОЙСЕЙ ЯХИЕЛ
(29.06.1919–22.06.2001), социолог.

Член-кореспондент (1979), академик (1984).

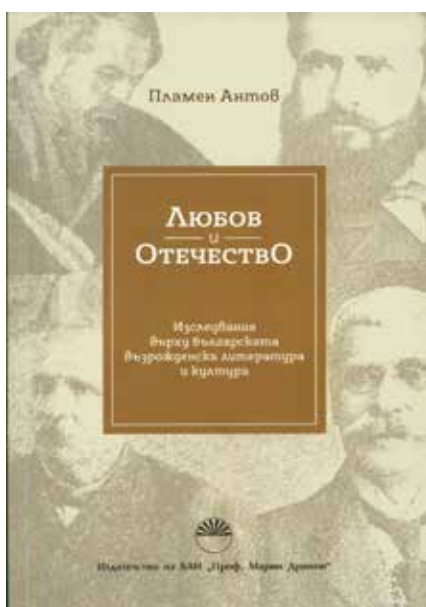
**КНИГИ ОТ ИЗДАТЕЛСТВОТО НА БАН „ПРОФ. МАРИН ДРИНОВ“,
ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

АНГЕЛОВА, Даниела. Брактът по българските земи през XIX в. (до 1878 г.) / Даниела Ангелова. – София : Издателство на БАН проф. Марин Дринов, 2024. 191 с. : табл. ; Терминологичен речник ; Рец.: Щелиян Щерионов, Венцислав Мучинов ; Библиогр. с. 171-184. ISBN 9786192454159
System number [000650640]

В хронологичен аспект изследването обхваща периода на XIX в. до Освобождението през 1878 г. Това е време на задълбочаваща се криза в Османската империя, която държавата се опитва да преодолее чрез повсеместни реформи. Те довеждат до промени в социално-икономическата структура на населението и до навлизането на нови прогресивни идеи в обществото и спомагат за развитието на брачните отношения и модели.

През XIX в. по българските земи бракът стои в основата на демографската система. Той узаконява естествения стремеж на човека за възпроизводство. Основно въздействие върху демографското състояние на населението, обитаващо българските земи през изследвания период, оказват различните брачни процеси – брак, развод и овдовяване. Обект на настоящото изследване са сключените от проучваното население бракове, тяхната регламентация и спецификите на брачността. Основната цел на проучването е разкриване на специфичния брачен модел, разпространен по българските земи през XIX в., и поставянето му в общоевропейската брачна картина.

АНТОВ, Пламен. Любов и отечество : Изследвания върху българската възрожденска литература и култура / Пламен Антов. – София : Издателство на БАН проф. Марин Дринов, 2024. 356 с. ; Рецензенти: Валери Стефанов, Бойко Пенчев ; Бележки и библиогр. под линия. ISBN 9786192454050
System number [000650644]

Книгата предлага опит да се анализира литературата като пълноценна философия на историята в българското Възраждане, когато дълбоките наследства на колективната памет се срещат със западната модерност в двоен режим на респект и отрицание. Но още по-важни са някои типологични съответствия при създаване на модерните национални митологии в ценностния диапазон между култура и естество.

Теоретичната аргументация е извлечена от класически творби на Паисий, П. Р. Славейков, Д. Войников, Ботев, Захарий Стоянов, Вазов, но също и от други, от периферията на канона – Кр. Пишурка, Ст. Михайловски, Ст. Заимов. Включени са и някои съвременни продължения на жанрови модели с дълбоки предлитературни корени.

ВИСЦЕРАЛНА хирургия : Хирургия на херниите, стомашно-чревния тракт и ретроперитонеалното пространство : Т. 11. / д-р Явор Асенов и др. ; Под ред. на проф. Дамян Дамянов, дмн. – София : Издателство на БАН проф. Марин Дринов, 2024. 429, [2] с. : цв. ил. ; табл. ; фиг., сх. ; Библиогр. след всяка тема ; Други авт.: Росица Стефанова Вачева-Добревска, Борислав Георгиев Владимиров, Галина Красмирова Георгиева-Козарева, Дамян Николов Дамянов, Георги Петров Дееничин, Ташко Стефанов Делийски, Георги Чавдаров Желев, Красмир Димитров Иванов, Гено Киров Киров, Любомир Стефанов Ковачев, Бойко Георгиев Коруков, Георги Марков, Дойчин Николаев Минчев, Анна Петрова Михова, Димитър Тодоров Пейчинов, Лъчезар Дочев Пенев, Цветелина Стайкова Спиридонова, Милко Шишенков, Божидар Димитров Хаджиев.

ISBN 9789543229154

System number [000544688]

Първата част на този том за висцералната хирургия е свързана с хирургичните характеристики и заболяванията на предната коремна стена. Представени са видовете хернии и възможностите за тяхното хирургично лечение. Останалите раздели са посветени на хирургията на стомашно-чревния тракт. Накратко са посочени лабораторните и инструменталните диагностични възможности, както и използваните инвазивни нехирургични способности за лечение. Последователно са представени етиологията, патогенезата, клиничната картина, възможностите за диагностика и диференциална диагностика, прогнозата, основните принципи за консервативно и хирургично лечение на заболяванията на стомаха, дванадесетопръстника, тънкото черво и мезентериума, апендикса, дебелото черво и ректума, ануса и перианалното пространство. В последната част на книгата са разгледани заболяванията на ретроперитонеалното пространство и тяхното хирургично третиране.

**НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА
НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

АГАМБЕН, Джорджо. Употребата на телата : Homo sacer IV. 2 / Джорджо Агамбен ; Прев. от итал. ез. Валентин Калинов. – София : Критика и хуманизъм, 2024. 500 с. : (Varius) ; Бел. под линия ; Библиогр. с. 439-444 ; Запознайте се с преводача с. 449 ; Кн. от поредицата Homo sacer.

ISBN 9789545872563

System number [000650504]

АНТОНОВА, Неда. Плодовете зреят нощем : Роман / Неда Антонова. – Пловдив : Хермес, 2024. 304 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9789542623465

System number [000650321]

АРТОГ, Франсоа. Хронос : Западът в схватка с времето / Франсоа Артог ; Прев. от фр. ез. Антоанета Колева. – София : Критика и хуманизъм, 2024. 363 с. : (Varius) ; За прев. с. 362-363 ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Библиогр. и бел. под линия.

ISBN 9789545872570

System number [000650553]

ВОНЕГЪТ, Кърт. Умпитър, фома, гранфалун : Мнения / Кърт Вонегът ; Прев. от англ. ез. Владимир Германов. – 2. изд. – София : Кръг, 2023. 320 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Бел. под линия.

1. изд. 2000 г. на изд. Весела Люцканова.

ISBN 9786192650353

System number [000650322]

ВОНЕГЪТ, Кърт. Фарс, или никога вече самота / Кърт Вонегът ; Прев. от англ. ез. Божидар Стойков. – 3. изд. – София : Кръг, 2023. 224 с. ; Биогр. данни за авт. отбелязани на гърба на кор.

1. изд. 1979 г. със загл. Фарс или никога вече самота на изд. ОФ.

ISBN 9786192650278

System number [000650347]

ДЖАКСЪН, Шърли. Лотарията и други разкази / Шърли Джаксън ; Прев. от англ. ез. Светлана Комогорова – Комата. – София : Кръг, 2024. 312 с. ; Съдържа и: Подпийналият ; Демоничният любим ; Както го правеше майка ; Бойно изпитание ; Вилиджър ; Животът ми с „Р. Х. Мейси“ ; Вещицата ; Ренегатът ; След вас, драги ми Алфонс ; Чарлс ; Следобед в лен ; Цветната градина ; Дороти, баба ми и моряците ; Беседа ; Елизабет ; Хубава стара фирма ; Куклата ; Седемте вида неяснота ; Ела, танцувай с мен в Ирландия ; Разбира се ; Стълб от сол ; Мъжете с тия техни големи обувки ; Зъбът ; Получих писмо от Джими ; Биогр. данни за авт. отбелязани на 3-та кор.

ISBN 9786192650452

System number [000650326]

ДРЕЙ, Стефани. Жените от шато „Лафайет“ : Роман / Стефани Дрей; Прев. от англ. ез. Мариана Христова. – София : Кръг, 2023. 640 с. : с карти ; Биогр. данни за авт. на гърба на предна кор. ; Бел. под линия.

ISBN 9786192650377

System number [000650795]

КАПЕЛКЕ-Дейл, Рейчъл. Балерините : Роман / Рейчъл Капелке-Дейл; Прев. от англ. ез. Мариана Христова. – София : Кръг, 2023. 447 с. ; Бел. под линия.

ISBN 9786192650261

System number [000650318]

КНИЖОВНОСТ и литература в България IX – XXI век / Валери Стефанов и др. – София : Университетско издателство Св. Климент Охридски, 2024. 728 с. : с ил., факс. ; Други автори: Анета Димитрова, Елена Налбантова, Биляна Борисова, Ани Бурова ; Библиогр. с. 685-700.

ISBN 9789540758978

System number [000650660]

ЛАТУР, Бруно. Къде да се приземим? : (Как да се ориентираме в политиката?) ; Къде съм? : (Уроци за земните от затварянето) / Бруно Латур ; Прев. от фр. ез. Тодор Петков. – София : Критика и хуманизъм, 2023. 310 с. : с ил., портр., сх. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Бел. под линия ; За прев. с. 309.

ISBN 9789545872549

System number [000650562]

Васил ЛЕВСКИ. Памет за Апостола : Материали от национална научна конференция, проведена на 23-24 ноември 2023 г. в Карлово и посветена на 100 години от създаването на Народен комитет „Васил Левски“ и 90 години от възстановяването на родната къща на Апостола / Съставители и редактори Пламен Митев ... [и др.] ; Научен редактор Пламен Митев ; Уводни думи Дора Чаушева. – София : Златен Змей, 2024. 384 с. : с илюстрации, портрети, факсимилета ; Издание на Национален музей „Васил Левски“ – Карлово ; Библиографии след отделните доклади ; Списък на авторите с. 337-338 ; Рез. на бълг., англ. ез. (Нови документи и изследвания ; 4)

ISBN 9789547760653

System number [000650684]

МАКНИЙЛ, Сюзан Елия. Личната секретарка на Чърчил : Роман / Сюзън Елия Макнийл ; Прев. от англ. ез. Мариана Христова. – София : Кръг, 2024. 432 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Бел. под линия.

ISBN 9786192650537

System number [000650310]

МЪРИ, Пол. Скипи умря : Роман / Пол Мъри ; Прев. от англ. ез. Елка Виденова, Екатерина Мачева. – София : Кръг, 2023. 624 с. ; Биогр. данни за авт. на кор.

ISBN 9786192650285

System number [000650609]

РАКМАН, Том. Възход и падение в живота на Тули Зилберберг / Том Ракман ; Прев. от англ. ез. Диляна Георгиева. – София : Кръг, 2024. 488 с. ; Биогр. данни за авт. отбелязани на гърба на кор.

ISBN 9786192650490

System number [000650345]

САНТУШ, Жозе Родригеш душ. Ръкописът от „Биркенау“ : Роман / Жозе Родригеш душ Сантуш ; Прев. от португ. ез. Дарина Миланова. – Пловдив : Хермес, 2024. 343 с. ; Бел. под линия ; Кн. е продълж. на романа Фокусникът от „Аушвиц“.

ISBN 9789542623380

System number [000650309]

СЕКУЛОВ, Александър. Възхвала на провинцията : Фрагменти / Александър Секулов. – Пловдив : Хермес, 2024. 152 с. ; Биогр. данни за авт. отбелязани на гърба на кор.

ISBN 9789542623472

System number [000650331]

СОФРОНИЕВА, Цвета. Червеният кръст на сцената / Цвета Софрониева. – София : Критика и хуманизъм, 2024. 300 с. : с фотогр., ил. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9789545872587

System number [000650477]

СТОЯНОВ, Захари. Записки по българските въстания : разказ на очевидци 1870-1876 : Т. 1-3 / Захари Стоянов. – Поредно [29.] издание. – София : Кръг, 2023. 487 с.

1. изд. 1884–1892 г. в 3 тома, на Областна печатница – Пловдив, Н. Л. Каравелов и сие – Русе, Анастасия Стоянова – София.

ISBN 9786192650414

System number [000650461]

СУИФТ, Греъм. Последни поръчки : Роман / Греъм Суифт ; Прев. от англ. ез. Юрий Лулчев. – София : Кръг, 2024. 376 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9786192650506

System number [000650340]

ТОРО, Хенри Дейвид. Мейнските гори : Литературно-философски пътепис / Хенри Дейвид Торо ; Прев. от англ. ез. Албена Бакрачева. – София : Кръг, 2024. 424 с. ; Съдържа: Горите на Торо / проф. д.ф.н. Албена Бакрачева с. 411-422.

ISBN 9786192650520

System number [000650324]

ФИЦДЖЕРАЛД, Франсис Скот. Нежна е нощта : Роман / Ф. Скот Фицджералд ; Прев. от англ. Димитри Иванов. – 6. издание. – София : Кръг, 2023. 472 с. ; Бел. под линия.

1. изд. 1967 г. на Народна култура, серия Библиотека Избрани романи ; 7.

ISBN 9786192650322

System number [000650656]